

Memo van de gedeputeerde

W.F.C. van Pinxteren

Gedeputeerde Vrije Tijd, Cultuur, Sport, Bestuur en Veiligheid

Onderwerp

Beantwoording vragen gesteld tijdens de PS Themabijeenkomst Vrije Tijd Cultuur en Sport van 25 september 2020

Geachte Statenleden,

Vrijdag 25 september jl. hebben we met elkaar van gedachten gewisseld over de vormgeving van het beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023. Doel van deze themabijeenkomst was u informeren over het proces, uw staten mee te nemen in de keuzes die we op korte en middellange termijn moeten gaan maken en gelegenheid te geven om vooraf input mee te geven hiervoor.

Zoals vooraf besproken met de griffie vormen de Statenmededeling, de presentatie en de themabijeenkomst gezamenlijk de startnotitie voor de ontwikkeling van het beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023. De keuze voor deze aanpak komt voort uit het stagneren van de planvoorbereiding voor nieuw beleid, door de bestuurscrisis van vorig jaar en het pas in mei van dit jaar verschenen nieuwe bestuursakkoord, gecombineerd het aflopen van de huidige beleidskaders eind dit jaar, waardoor op heel korte termijn een nieuw kader nodig is. Dit alles maakt dat er in het proces geen tijd is voor een oordeelsvormende bespreking in PS op basis van een startnotitie.

We vinden het belangrijk om de continuïteit van beleid op korte termijn te garanderen, een zorgvuldige partner te zijn en onze samenwerkingspartners tijdig duidelijkheid en zekerheid te bieden. Het kader voor de korte termijn zal naast een eerste integratieslag tussen de drie beleidsterreinen voor het overgrote deel een actualisatie zijn van het huidige beleid. Wij sturen in december het beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023 naar uw Staten, inclusief een voorstel voor een oordeelsvormende bijeenkomst alvorens tot besluitvorming over te gaan.

Grote koerswijzigingen en daarmee keuzes zullen wij niet onder tijdsdruk nemen. Ook gezien de situatie waarin de sectoren door COVID-19 nu verkeren. Wel bereiden we deze bestuursperiode een koerswijziging en keuzes voor de periode vanaf 2023 (fase 2) voor en daarvoor nemen we in de periode 2021-2022 de ruimte om met 'het brede veld' en met uw Staten in gesprek te gaan. Deze fase zullen wij begin 2021 starten met een nog op te stellen en met uw staten te bespreken startnotitie.

Tijdens de bijeenkomst zijn door uw Staten diverse vragen gesteld. De vragen over het verschuiven van gelden en keuzes tussen beleidsterreinen en projecten kunnen we nu nog niet geheel beantwoorden. Vragen ter verduidelijking van het proces en

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Bert Doedens
Heidi Buijtels

Van

Gedeputeerde Wil van
Pinxteren

Telefoon

Email

wvpinxteren@brabant.nl

Bijlage(n)

1

de besluitvorming, met wie we gesprekken voeren, over de positie van Erfgoed, de gepresenteerde SWOT en over de financiën beantwoorden we niet per vraag maar geclusterd per onderwerp. Daar waar mogelijk betrekken we alle vragen, opmerkingen en noties bij de ontwikkeling van het kader 2021-2023 of we nemen ze mee in fase 2.

De schriftelijke vragen die na de bijeenkomst per mail aan ons zijn gesteld (via het formulier van de griffie) worden uiterlijk 13 oktober van een antwoord voorzien.

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164

Proces en besluitvorming

Tijdens de bijeenkomst van 25 september jl. waren er veel vragen over hoe beide processen er nu precies uit komen te zien en over wanneer besluitvorming over de provinciale rol, het instrumentarium en de gelden zal plaatsvinden. Zoals ook te lezen is in de Statenmededeling van juli jl. werken we getrapt. Wij hechten eraan om zowel het werkveld alsook uw Staten mee te nemen in deze processen.

- *Fase 1*

Nog dit jaar werken we het kader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023 uit. Het afgelopen zomerreces hebben we gebruikt voor enkele verkennende gesprekken met onze uitvoerend partners en deskundigen op gebied van vrijetijd, sport en cultuur. Ook hebben we de beperkte tijd benut voor het verzamelen van informatie (feiten, cijfers, trends en ontwikkelingen) en het maken van een SWOT over cultuur, recreatie, toerisme en sport in Brabant. Een eerste versie van deze SWOT is vrijdag aan u gepresenteerd. De komende tijd verdiepen we deze SWOT. In de eerste twee weken van oktober staan drie werksessies rond de SWOT gepland met uitvoerend partners (w.o. Kunstloc, Brabant-C, VisitBrabant, BrabantSport, Cubiss, kennisinstellingen en een (beperkt) aantal partijen uit het veld (zoals VNO-NCW, kunst van Brabant, NBTC, Kloosterleven, Mondriaanfonds, Brabants Landschap)). Rekening houdend met de onlangs aangescherpte Corona-richtlijnen zullen deze sessies digitaal plaatsvinden. We nodigen u van harte uit om hier (digitaal) als toehoorder bij aanwezig te zijn (zie bijlage 1 voor data en tijden). In november wordt vervolgens het beleidskader geschreven. Wij streven ernaar om in december 2020 het beleidskader voor 2021-2023 aan uw Staten te sturen.

- *Fase 2*

We gebruiken de jaren 2021 en 2022 om toe te werken naar integraal kader Levendig Brabant 2023-2030 voor de domeinen cultuur, sport, recreatie, toerisme en erfgoed. We zetten daarbij in op een brede maatschappelijke dialoog en maximale betrokkenheid van uw Staten.

Tijdens de bijeenkomst heeft u vragen gesteld over de provinciale rol, de inrichting van het instrumentarium en het moment waarop de verdeling van de beschikbare middelen tussen de beleidsonderdelen (sport, cultuur, vrijetijdseconomie) wordt bepaald. In beide beleidskaders worden hiervoor voorstellen gedaan. Bij de vaststelling van beide kaders zal dus besluitvorming over de rol van de provincie, de inrichting van het instrumentarium en de gelden plaatsvinden. En daarmee dus ook over eventuele cofinanciering van Rijksgelden en welke plek uniek sporten binnen beide beleidskaders krijgt.

In het beleidskader 2021-2023 wordt een voorstel gedaan voor de omvang van de structurele middelen voor sport en de dekking daarvan. In de statenmededeling is aangegeven hoe de inzet op sport (incl. topsportevenementen) voor het jaar 2021 met tijdelijke middelen wordt gefinancierd. In de financiële paragraaf van het eerste kader zal ook aandacht zijn voor de wens uit het bestuursakkoord om financieel ruimte te reserveren voor nieuwe initiatieven. Ook laten we daarin zien hoe we de eerste stappen zetten in het toegroeien naar een kleinere structurele begroting.

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164

Apart kader Erfgoed

Enkele statenleden vroegen zich af waarom er een apart kader voor Erfgoed wordt gemaakt en/of er nog een apart kader voor Samenleving komt. Voorheen hadden we vijf aparte beleidskaders op gebied van Vrijtijdseconomie, Cultuur, Sport, Samenleving en Erfgoed. In het Bestuursakkoord is aangegeven, dat er één kader voor Vrijtijdseconomie, Cultuur en Sport komt. Hierin vindt dus al een integratieslag van drie kaders plaats. Daarnaast komt er een geactualiseerd kader voor Erfgoed voor 2021-2023. We sturen daarbij op samenhang, omdat ook de verhalen rondom erfgoed belangrijk zijn voor de belevingswaarde van de ruimte en voor de vrijetijdsbeleving van de Brabander en de bezoeker aan Brabant. Erfgoed is vervolgens in fase 2 onderdeel van het proces om te komen tot een integraal beleidskader Levendig Brabant 2023-2030. Samenleving krijgt geen apart kader meer. We vinden samenleving belangrijk en laten dit thema in alle provinciale programma's terugkomen. Samenleving wordt daarmee een samenbindend thema, horizontaal door alle beleidsvelden. We zetten ons er provinciebreed voor in. Samenleving krijgt een plek in het kader Vrijtijd, Cultuur en Sport 2021-2023 evenals in de overige beleidskaders en lopende programma's.

SWOT

U had ook nog enkele verhelderende vragen over de SWOT. Allereerst hechten we eraan te benadrukken dat Sport en Cultuur volledig worden meegenomen in de SWOT. De SWOT-analyse zoals getoond in de presentatie is een verkorte versie van een ontwikkeling zijnde SWOT-analyse. We hebben bij de presentatie keuzes moeten maken. Alle beleidsterreinen zijn afzonderlijk geanalyseerd op sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen en samengevoegd tot een eerste gezamenlijke SWOT-analyse, die de komende periode nog zal worden verdiept en verrijkt.

Hieronder geven we kort antwoord op uw vragen:

1. *Wat wordt bedoeld met het punt dat sommige vormen van cultuur minder vanzelfsprekend zijn?*

Het gaat hierbij om vormen van kunst- en cultuurbeoefening. Dit zijn onder meer het bespelen van een instrument, zingen, toneel spelen, beeldhouwen, etc. Hierin is een dalende trend te zien, het aantal beoefenaars neemt af.

2. *Wat verstaan we onder dat de bereikbaarheid onder druk komt te staan? En is dit specifiek voor een aantal plaatsen het geval?*

Het gaat hierbij om de mobiliteitsopgave waar we mee te maken hebben: de capaciteit van het wegennetwerk en OV is op veel plekken in Nederland niet voldoende. Door de verstedelijking komt er een druk op de infrastructuur in en rondom steden. En we zien aan de andere kant dat de bereikbaarheid met het OV in dunner bevolkte gebieden in gevaar komt.

3. *Wat verstaan we onder beperkt divers aanbod?*
Het huidige aanbod aan voorzieningen op het gebied van vrije tijd heeft aantrekkingskracht op een beperkt aantal doelgroepen. Er zijn een aantal iconen en voorzieningen - zoals evenementen, musea, horeca en verblijfsaccommodaties - in Brabant die onderscheidend zijn, maar over het algemeen is een groot deel van het aanbod interessant voor dezelfde doelgroepen. Dit betekent dus niet per se dat het aanbod per regio beperkt is, of dat er veel aan sport is in verhouding met cultuur of vrijetijdseconomie, maar vooral dat de aantrekkelijkheid van het aanbod eenzijdig is.
4. *Wat wordt er verstaan onder een toenemende druk op de beschikbare ruimte? (trends en ontwikkelingen).*
De ruimte is schaars: de bevolking is in de afgelopen jaren gegroeid, maar de beschikbare ruimte niet. Met name in stedelijke gebieden wordt de openbare ruimte steeds intensiever gebruikt. Er is behoefte aan ruimte voor woningen, infrastructuur, maar ook voor groen en vrijetijdsvoorzieningen. Dit zorgt voor een druk op de beschikbare ruimte. Naast kwantitatieve schaarste en druk op de ruimte gaat het hierbij ook om de kwaliteit van de ruimte.
5. *Het culturele aanbod (diversiteit en kleinschaligheid) werd als zwakte genoemd. In de Waarde van Cultuur werd juist genoemd dat Brabanders de kunst en cultuur heel erg waarderen. Hoe zit dit?*
In De Waarde van Cultuur is inderdaad genoemd dat Brabanders de kunst en cultuur erg waarderen. In datzelfde document is echter ook vermeld dat Brabant ten opzichte van andere provincies een bescheiden culturele infrastructuur en culturaanbod heeft.
6. *Er wordt vermeld dat er meer aandacht is voor een inclusieve samenleving. Wat betekent inclusiviteit in het kader van sport?*
Inclusiviteit in de sport gaat erover dat iedereen mee moet kunnen doen.

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164

Financiën en andere provinciale opgaven

Tenslotte heeft u tijdens de themabijeenkomst ook vragen gesteld over de financiën en over de relatie tussen de beleidsvelden Cultuur, Sport en Vrijetijdseconomie én andere provinciale opgaven en programma's. We blijven inzetten op publiek-private samenwerking en we staan open voor nieuwe vormen van financiering. BrabantSport beschikt al over een interessant netwerk van bedrijven die partner van de sport in Brabant ("Aanvoerders van Ambitie") zijn geworden. Met een aantal grote Brabantse bedrijven wordt daarnaast gewerkt aan een Brabants Sportfonds (in oprichting) om gezamenlijk de maatschappelijke impact van sport te vergroten. Voor aanbod op gebied van vrijetijdseconomie wordt veel samengewerkt met andere provinciale opgaven, waaronder economie, en met ondernemers. Zij dragen daar ook financieel aan bij. Ook Van Gogh Nationaal Park is een mooi voorbeeld van een publiek-private samenwerking. Brabant C voert nu een onderzoek uit naar nauwere publiek-private samenwerking rondom Cultuur.

Zoals gezegd, zowel nu als in de toekomst zetten we ons in voor het vergroten van de publiek-private samenwerking en financiering van deze beleidsvelden. We zien veel bereidwilligheid, maar willen mede tegen de achtergrond van Covid-19 waarschuwen voor te hoge verwachtingen.

Tot slot

Wij denken u antwoord te hebben gegeven op alle vragen van meer technische aard. Ook willen we nogmaals benadrukken dat we u graag op meerdere momenten betrekken bij de totstandkoming van beide kaders.

- M.b.t. Fase 1: Zo zien we u graag digitaal bij de werksessies op 6, 8 en 15 oktober aanstaande. Verder gaan we u verzoeken in januari 2021 in een oordeelsvormende vergadering te spreken over het beleidskader Vrijetijd, Cultuur en Sport 2021-2023.
- M.b.t. fase 2: Zoals gezegd zoeken we graag samen met u naar maximale betrokkenheid van uw Staten bij de totstandkoming van het kader Levendig Brabant 2023-2030. In de startnotitie voor dit kader, die we in het voorjaar 2021 naar uw Staten sturen, zullen we ook een voorstel hiervoor doen. Maar we horen natuurlijk ook graag vooraf uw eigen ideeën hieromtrent.

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164

Met vriendelijke groet,

W.F.C. van Pinxteren

Bijlage1. Werksessies SWOT cultuur, sport, recreatie en toerisme

In de eerste twee weken van oktober staan drie werksessies rond de SWOT gepland met uitvoerend partners, kennisinstellingen en een (beperkt) aantal partijen uit het veld. Deze vinden plaats op:

Dinsdag 6 oktober van 14.30 uur – 17.00 uur

Genodigd: Brabant-C, Kunstloc, Cubiss, VisitBrabant, BrabantSport, SSNB, Erfgoed Brabant, Zet/Zorgbelang, LOF

Donderdag 8 oktober van 13.30 uur – 16.00 uur

Genodigd: BUAS, PON, Mulier Instituut, Fontys, BrabantAdvies

Donderdag 15 oktober van 13.30 uur – 16.00 uur

Genodigd: VNO-NCW, Kunst van Brabant, Mondriaanfonds, DDW, NBTC, Hiswa-recron, Van Gogh Brabant, NOC*NSF, Kloosterleven, More2Win, Brabants Landschap

Alle bijeenkomsten vinden plaats via MS Teams. De mogelijkheid wordt geboden om de bijeenkomsten op dinsdag 6, donderdag 8 en 15 oktober a.s. digitaal toe te horen. Indien u de Teams-link naar een of meerdere bijeenkomst(en) wilt ontvangen, kunt u dit via een e-mail aan Levendig@brabant.nl kenbaar maken. Van de bijeenkomsten wordt een kort verslag gemaakt.

Inhoud werksessies

Doel van de werksessies is om de (eerste) uitkomsten van de gemaakte SWOT-analyse met de genodigden te delen en aan te scherpen: missen er zaken, hebben we de juiste kansen en bedreigingen voor ogen? En vervolgens te bespreken wat de uitkomsten van ons vragen, welke betekenis we eraan moeten geven. Tenslotte willen we met de aanwezigen gezamenlijk de blik op de toekomst richten en een eerste aanzet doen voor kansrijke toekomstperspectieven.

Programma

1. Inleiding
  - Korte toelichting vertrekpunten en proces tot nu toe
  - Toelichting begrip 'Levendig Brabant' en ambitie
2. Trends & ontwikkelingen en SWOT
  - Presentatie bevindingen
  - Reflectie door aanwezigen
3. Doorvertaling van SWOT
  - Brainstorm opgaven & dilemma's, toekomstperspectieven (lange termijn)
  - Benoemen consequenties voor korte termijn

Datum

5 oktober 2020

Documentnummer

4768164